

אסיפת גורן ויקב, לבלתי רום לבככם על כתיכם מלאים כל טוב וכו', עכ"ל.

נמצא, עניין חג הסוכות הוא להזכיר לישראל הנהגת השי"ת אותם בהשגחה פרטית במדבר שהיו מחוסרי כל סיבה טבעית לקיומם והיו צריכים לישא עיניהם לאביהם שבשמים. ולהזכירם, שגם עתה שהם בארץ נושבת מלאה כל טוב, עדיין הם צאן מרעיתו המונהגים בהשגחה פרטית כמו במדבר. ובלעדיה לא יהא להם קיום. וכאמור, מעלה גדולה היא ושכחה של א"י. וחייבים להודות על כך להשי"ת בחג הסוכות. וזהו שכתוב כל האזרח בישראל ישבו בסוכות. לצאת מדירת קבע, דהיינו הרגשת אזרח רענן, לדירת עראי, להרגיש ארעיות ותלות בהקב"ה. נמצינו למדים, שיש יחסי גומלין בין ר"ה לסוכות כי לעיל נתבאר שר"ה הוא הכשר והכנה לחג הסוכות. ואילו כאן נתבארה בחינה הפוכה שחג הסוכות ענינו הוא ישום הלקח שלמדנו בר"ה ודו"ק.

(ו"ל) הרמב"ם שם, שני המועדים האלה, ר"ל סוכות ופסח, מלמדים "דעות" ו"מדות". אמנם ה"דעת" בפסח הזכרת אותות מצרים והתמדתם לדורות. אמנם ה"דעת" בסוכות להתמיד זכר אותות המדבר לדורות. אמנם ה"מדות" הם, שיהיה האדם זוכר ימי הרעה בימי הטובה, בעבור שירבה להודות לאלוה, ושילמד מדת ענוה ושפלות. ויאכל מצה ומרור בפסח לזכור מה שאירע לנו. וכן יצא מן הבתים לשכון בסוכות וכו' לזכור שכן היה עניננו בתחלה "כי בסוכות הושבתי את בני ישראל וגו'". ונעתקנו מן הענין ההוא לשכון בבתים המצוירים, במקום הטוב שבארץ והשמן שבה, בחסד האלוה וכו' עכ"ל.

והנה הזכרנו בראש דברינו, דברי רז"ל, דאגין עלייהו זכותא כסוכה. ויתבאר ע"פ מש"כ לעיל בהערה ב', דישראל בבקשתם זו על ביטול יצרא דע"ז ויתרו על מעלת קיום הנבואה בישראל. והרי זו מסירות נפש רוחנית שאין כמותה, להפסיד מעלה עליונה זו של

כא. בתיב"ע ס"פ פינחס עה"פ ביום השמיני עצרת תהיה לכם. ביום תמינאה כנישין תהוון בחדווא מן מטילכון לבתיכון. והוא תמוה. כאילו שנישין שנפטרו מן הסוכה. אך הענין הוא כי חג הסוכות הודאה על א"י בבחינת נחלה, ואילו שמ"ע הודאה על א"י בבחינת מקדש ויבואר עפ"מ שדרוש לשה"ג (א) בבחינת נחלה עכה"י בכלל א"י מה שאין כן בבחינת יצא"ה

נבואה, וכלבד להציל את ישראל מחטא ע"ז. הרי יסוד זה נתגלה לנו בחג הסוכות. וכמש"נ בדברינו בדרוש לסוכות (ג') ממעשה אהרן ויונה בן אמיתי. ואבהותן דכולהו ענין המים התחתונים שזכו על ידי יתורם על מעלתם הרוחנית העצמית בשביל זיכר הרכים, חכו בשכר זה להתנסך בחג הסוכות, ע"ש באורך. וה"נ כאן. כשאנכה"ג ויתרו, על מעלת הנבואה בשביל הצלת ישראל מחטא ע"ז, אגין עלייהו זכותא כסוכה, ודו"ק.

ג

ובאופן אחר יש לפרש גמ' דערכין הנ"ל. בהקדם סוגיא דרפ"ק דע"ז, לע"ל מביא הקב"ה ס"ת ומניחו בחיקו, ואומר, כל מי שעסק בה יבא ויטול שכרו. מיד מתקבצים ובאין אומות העולם וכו'. אומרים לפניו, רבש"ע, כלום כפית עלינו הר כגיגית ולא קבלנוה כמו שעשית לישראל וכו'. מיד אומר להם הקב"ה הראשונות ישמיעונו וכו' אמרו לפניו רבש"ע תנה לנו מראש ונעשנה. אמר להם הקב"ה וכו' מצוה קלה יש לי וסוכה שמה וכו'. מיד כל אחד נוטל והולך ועושה סוכה בראש גגו והקב"ה מקדיר עליהם חמה בתקופת תמוז וכל אחד ואחד מבעט בסוכתו ויצא. שנאמר ננתקה את מוסרותימו ונשליכה ממנו עבותימו וכו'. משום דישראל נמי זימנך דמשכא להו תקופת תמוז עד חגא והרי להו צערא. והאמר רבא מצטער פטור מן הסוכה. נהי דפטור בעוטי מי מבעטי ע"כ. והיינו דזו תשובה על טענת או"ה שטוענין שלא קבלו עליהם ישראל את התורה אלא מתוך כפיה ולא מתוך אהבה. משום כך מראה להם הקב"ה שישראל מקיימן את התורה מתוך אהבה ואין מבעטין בה אפילו כשיש להם בה צער.

והנה בגמ' שבת פ"ח א', מלמד שכפה הקב"ה עליהם הר כגיגית וכו'. הדר קבלה בימי אחשוורוש. ופירש רש"י, מאהבת הנס שנעשה להם. וכתב"א זוטא

שם המקום ההוא שהיה בעבה"י סוכות על שם דירת בהמה לומר שרק בארץ ישראל המערבית שם הוא כתפארת אדם לשבת בית. והנה בשמ"ע נכנסין מבחינת סוכה לבחינת בית של ארץ ישראל. וה"ל שזהו הענין של ד' הקפות בהו"ד דאיתא שהם כנגד ההקפות של חומת ירחו שהוא תחלת כבוש א"י המערבית, שהו"ד הכנה לשמ"ע ודו"ק.